

دستورالعمل نحوه صدور مجوز و نظارت بر تبلیغات و انتشار آگهی‌های

دارویی، مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی و امور پزشکی

(موضوع بند ب ماده ۳ از فصل دوم قانون سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران)

مصوب ۸۳/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی)

موضوع این دستورالعمل گردد. (خبر، گزارش، رپرتاژ آگهی، تفسیر، مصاحبه، مقاله، آموزش، کارگاه آموزشی، پیام یا شعار سلامتی نیز که منجر به ترغیب یا دریافت خدمت یا محصول موضوع این دستورالعمل گردد می‌تواند به منزله تبلیغات محسوب گردد.) تبصره: مرجع تشخیص در خصوص مصادیق تبلیغات ماده ۲ کمیته‌های تبلیغات موضوع این دستورالعمل می‌باشد.

ماده ۳- تبلیغات از طریق هر یک از رسانه‌های عمومی و خصوصی دیداری و شنیداری از قبیل صدا و سیما، شبکه‌های ماهواره‌ای، محصولات ویدئویی و چند رسانه‌ای، مطبوعات، سینما، اینترنت، اینترنت، شبکه‌های اجتماعی مجازی، وبسایت، تلفن، پیامک، بلوتوث، شبکه‌های صوتی، تصویری سازمانی و تولیدات چاپی مانند برگه‌های تراکت، کاتالوگ، بروشور، پوستر، دفترچه‌های راهنما، تبلیغات مندرج بر روی بسته بندی کالاها، برجسب، کارت ویزیت، بیلبورد، تابلوهای تبلیغاتی سطح شهر و هرگونه تبلیغات محیطی، داخل یا خارج وسایط نقلیه، غرفه‌های نمایشگاهی، اسلاید، بانک‌های اطلاعاتی، انواع رسانه‌های چاپی اعم از نشریات تخصصی پزشکی و نشریات با مخاطب عام، کلیه هدایای تبلیغاتی تحت شمول این دستورالعمل هستند.

ماده ۴- انجام هرگونه تبلیغات در خصوص موضوعات ماده ۱ و از طریق رسانه‌های مندرج در ماده ۳ نیازمند اخذ مجوز تبلیغات از سازمان نظام پزشکی می‌باشد.

ماده ۵- مرجع صدور مجوز تبلیغات، سازمان نظام پزشکی شهرستان محل تبلیغات می‌باشد که پس از انجام کارشناسی و دریافت تعرفه مصوب اقدام به صدور مجوز تبلیغات ممه‌ور به مهر برجسته می‌نماید.

ماده ۱- حیطه موارد مشمول این دستورالعمل عبارت است از مواد دارویی، خوراکی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، تجهیزات پزشکی و امور پزشکی به شرح ذیل:

الف- منظور از مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی کلیه مواردی است که مشمول قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ مجلس و اصلاحیه‌های بعدی آن می‌شود که برای تولید، واردات و توزیع نیاز به اخذ مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دارند.

ب- منظور از دارو تمام اقلام دارویی، مواد اولیه، ملزومات دارویی و مکمل‌ها می‌باشند که مشمول قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی، مصوب ۱۳۳۴ مجلس و آیین‌نامه و ضوابط دارویی مصوب ۱۳۸۹ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌شوند.

ج- منظور از تجهیزات پزشکی کلیه مواردی است که مشمول آیین‌نامه تجهیزات پزشکی مصوب ۱۳۸۶ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اصلاحیه‌های بعدی آن می‌شود.

د- منظور از امور پزشکی کلیه خدمات حوزه سلامت است که توسط شاغلین حرف پزشکی و وابسته و موسسات درمانی طبق موازین علمی، شرعی و قانونی با رعایت نظامات دولتی، صنفی و حرفه‌ای ارائه می‌شود.

تبصره - هر ماده، محصول یا خدمتی خارج از تعاریف فوق نیز، چنانچه مدعی هرگونه اثرات درمانی، تشخیصی، پیشگیری و بازتوانی گردد، مشمول این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۲- منظور از تبلیغات هرگونه پیام یا اطلاع‌رسانی است که منجر به ترغیب دریافت یا مصرف توسط دریافت‌کنندگان بالقوه یا بالفعل خدمات یا مصرف‌کنندگان بالقوه یا بالفعل محصولات

ماده ۱۰- محتوی تبلیغات مطب‌ها و دفاتر کار نباید موجب تنزیل شأن جامعه پزشکی شود. تشخیص با مرجع صادر کننده مجوز می‌باشد.

ماده ۱۱- در آگهی‌های اعضای سازمان درج نام و نام خانوادگی، شماره نظام پزشکی، آخرین مدرک تحصیلی براساس عناوین مندرج در پروانه مطب/دفتر کار و نشانی مطب و یا دفتر کار الزامی است. درج درجه دانشگاهی مصوب وزارت بهداشت، تلفن، نشانی الکترونیکی، ساعات و ایام پذیرایی بیماران و بیمه‌های طرف قرارداد نیز اختیاری است.

تبصره ۱: پزشکان و دندانپزشکان عمومی می‌توانند شرح خدمات مجاز و حداکثر سه رشته تخصص مصوب مورد علاقه خود را بدون ذکر عنوان متخصص و پزشکان متخصص می‌توانند شرح خدمات مجاز و همچنین دو رشته مصوب فلوشیپ یا فوق تخصص مورد علاقه خود را بدون ذکر عنوان فلوشیپ و فوق تخصص در تبلیغ درج نمایند. در ضمن درج عناوین غیربالینی در تبلیغات مطب‌ها و دفاتر کار مجاز نیست. رشته طبابت مذکور می‌بایست از بین عناوین تخصص، فوق تخصص و فلوشیپی باشد که در حال حاضر در دانشگاه یا علوم پزشکی کشور در حال تدریس است.

تبصره ۲: عناوین مجاز تخصصی قابل درج در تبلیغات پزشکان و دندانپزشکان عمومی و عناوین مجاز فلوشیپ و فوق تخصصی قابل درج در تبلیغات متخصصان ظرف مدت شش ماه از تصویب این آیین نامه توسط شورای عالی نظام پزشکی تصویب و اعلام می‌گردد. عناوین مذکور هر ساله توسط شورای عالی سازمان نظام پزشکی بازنگری می‌شود.

ماده ۱۲- درج نام کامل موسسه براساس پروانه بهره برداری، شماره پروانه بهره برداری، نشانی و شماره تلفن در تبلیغات موسسات تشخیصی درمانی الزامی است و معرفی بخشهای موسسه، شرح خدمات مجاز، آدرس الکترونیکی، بیمه‌های طرف قرارداد، ساعات فعالیت، نام سازمان صادر کننده مجوز بلامانع است.

ماده ۱۳- استفاده از هر گونه عبارت تشویقی در تبلیغات (از قبیل تعیین درصد، پورسانت، تعیین جایزه، هدیه، قرعه کشی، اقساط، تضمینی، رایگان، تخفیف) ممنوع است.

ماده ۱۴- استفاده از صفات تفضیلی و عالی (بهترین، برترین، اولین، مجهزترین و موارد مشابه) در تبلیغات مجاز نمی‌باشد.

تبصره ۱: انجام تبلیغات در یک یا چند شهرستان خارج از محل ارائه خدمت امکانپذیر است که در این صورت متقاضی موظف است جهت تبلیغات در هر شهرستان، از نظام پزشکی حوزه جغرافیایی محل انجام تبلیغات مراحل اخذ مجوز را طی کند. در این صورت سازمان صادر کننده مجوز موظف است صدور مجوز را به رییس شورای هماهنگی استان محل انجام تبلیغات و نظام پزشکی محل فعالیت اعلام نماید.

تبصره ۲: رونوشت مجوزهای صادره در خصوص انجام تبلیغات در صدا و سیما استان و فضای مجازی می‌بایست به شورای هماهنگی استان منعکس گردد.

تبصره ۳: مراحل بررسی و صدور مجوز تبلیغات در صدا و سیما مرکز و نشریات سراسری توسط کمیته مرکزی تبلیغات صورت می‌پذیرد.

ماده ۶- صدور مجوز صرفاً جهت تبلیغات محصولات، تجهیزات، مواد و خدماتی مجاز است که اشخاص، شرکت‌ها و موسسات مربوطه قبلاً پروانه تأسیس، بهره برداری، ساخت یا مجوز ورود و توزیع محصول یا پروانه ارائه خدمات پزشکی و پیراپزشکی موضوع تبلیغات را از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان نظام پزشکی یا سایر مراجع ذیصلاح حوزه سلامت اخذ نموده باشند. جهت تبلیغ آن دسته از محصولات که استاندارد آنها اجباری اعلام شده علاوه بر سایر مدارک، داشتن پروانه کاربرد علامت استاندارد کالا و تحقیقات صنعتی ایران الزامی است.

ماده ۷- تبلیغ داروها و نیز ذکر خواص درمانی در تبلیغات هر نوع مواد و محصول در رسانه‌های عمومی که مخاطب آنها عموم مردم می‌باشند ممنوع است مگر در موارد خاص به تشخیص کمیسیون تخصصی مشورتی تبلیغات شورای عالی.

ماده ۸- صدور مجوز تبلیغات در خصوص ادعاهای مربوط به اثرات تشخیصی درمانی پیشگیری و بازتوانی کلیه کالاها و محصولات موضوع این دستورالعمل صرفاً مطابق با تأییدیه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۹- صدور مجوز تبلیغات خدمات و کالاهای آسیب رسان به سلامت مطابق لیست اعلامی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز نیست.

ماده ۲۴- تبلیغات در شبکه‌های ماهواره ای که مورد تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیستند ممنوع است.

ماده ۲۵- به منظور صدور مجوز تبلیغات و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل، هماهنگی با سایر ارگان‌ها و نهادهای رسمی کشور و رسیدگی به موارد اعتراض و ارایه پیشنهادات به دبیرخانه شورای عالی کمیته ای با ترکیب زیر تحت عنوان کمیته مرکزی تبلیغات در معاونت فنی و نظارت نظام پزشکی کل تشکیل می‌گردد:

- ۱) معاون فنی و نظارت به عنوان رییس کمیته
- ۲) دو نفر از اعضای شورای عالی نظام پزشکی
- ۳) مدیر کل نظارت به عنوان دبیر کمیته
- ۴) مدیر کل صلاحیت‌های حرفه ای
- ۵) مدیر ترویج اخلاق پزشکی سازمان نظام پزشکی
- ۶) معاون انتظامی یا نماینده تام الاختیار وی
- ۷) نماینده تام الاختیار سازمان صدا و سیما
- ۸) نماینده کمیسیون تخصصی مشورتی تبلیغات شورای عالی
- ۹) یک نفر نماینده تام الاختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به انتخاب وزیر
- ۱۰) یک نفر نماینده تام الاختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۱۱) یک نفر نماینده تام الاختیار وزارت کشور
- ۱۲) یک نفر نماینده تام الاختیار سازمان تعزیرات حکومتی

ماده ۲۶- وظایف و اختیارات کمیته مرکزی تبلیغات به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱) صدور مجوز تبلیغات موارد مندرج در تبصره ۳ ماده ۵ دستورالعمل
- ۲) نظارت بر اجرای مطلوب دستورالعمل تبلیغات
- ۳) بررسی ملاحظات منطقه ای، جغرافیایی، فرهنگی در سطح کشور و انعکاس پیشنهادات مربوطه به دبیرخانه شورای عالی
- ۴) بررسی و اتخاذ تصمیم در رابطه با مواردی که متقاضی تبلیغات به رأی کمیته‌های تبلیغات استانی اعتراض دارد.

۵) هماهنگی با سایر ارگانها و نهادهای رسمی کشور

ماده ۲۷- شوراهای هماهنگی نظام پزشکی استانها موظف می‌باشند کمیته ای با ترکیب زیر تحت عنوان کمیته تبلیغات استانی به منظور نظارت بر اجرای مطلوب این دستورالعمل در استان، هماهنگی با سایر

ماده ۱۵- استفاده از تصاویر کل یا هر قسمتی از بدن بیمار به هر شکل منجمله عکس قبل و بعد از عمل در تبلیغات ممنوع است.

ماده ۱۶- استفاده از نام و آرم موسسات و سازمان‌های تعیین کیفیت و استاندارد داخلی و خارجی مورد قبول وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان نظام پزشکی که صرفاً تأیید کننده و بیان کننده کیفیت است بلامانع است.

ماده ۱۷- صدور مجوز جهت تبلیغات محیطی مطب‌ها و موسسات صرفاً به صورت بیلبورد، تابلوهای تبلیغاتی شهری، تابلوهای دیجیتال تلویزیون‌های تبلیغاتی شهری، پلاکارد، بنر و پوستر و صرفاً در محدوده جغرافیایی شهری طبق ضوابط وزارت کشور بلامانع است. ابعاد تبلیغات محیطی برای مطب‌ها و موسسات: حداکثر ۲۰۰ X ۳۰۰ سانتی متر می‌باشد.

ماده ۱۸- مدت اعتبار مجوزهای تبلیغاتی شش ماهه است.

ماده ۱۹- ذکر شماره مجوز تبلیغات سازمان نظام پزشکی به عنوان مرجع صدور مجوز تبلیغات در کلیه آگهی‌ها الزامی است.

تبصره: درج شماره مجوز تبلیغات سازمان نظام پزشکی در تبلیغات فاقد مجوز و هرگونه تغییر در محتوای مجوزهای صادره از مصادیق جعل به شمار می‌رود و مشمول قوانین انتظامی و کیفری می‌شود.

ماده ۲۰- تعرفه کارشناسی و صدور و تمدید مجوز تبلیغات موضوع این دستورالعمل سالانه از طرف سازمان نظام پزشکی کل پیشنهاد و توسط شورای عالی نظام پزشکی تصویب و به نظام پزشکی‌های سراسر کشور ابلاغ می‌گردد، تعرفه کارشناسی تنها در مورد تبلیغات کالاها اخذ می‌شود.

ماده ۲۱- صدور مجوز تبلیغات برای متقاضیان حرف پزشکی که محکومیت انتظامی دارند تا زمان رفع سوء اثر ممکن نخواهد بود.

ماده ۲۲- متقاضیان تبلیغات، کانون‌های آگهی و تبلیغات، مطبوعات و رسانه‌های کشور ضمن رعایت مفاد این دستورالعمل موظف به رعایت ماده ۱۲ آیین نامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانون‌های آگهی و تبلیغاتی مصوب شورای انقلاب فرهنگی می‌باشند.

ماده ۲۳- کلیه موارد مندرج در آیین نامه اجرایی ماده ۷ قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان که در این دستورالعمل به آن اشاره نگردیده است لازم الاجرا می‌باشد.

۶) مدیر کل اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان یا نماینده تام‌الاختیار وی

۷) مدیر کل یا نماینده تام‌الاختیار صدا و سیما استان

۸) نماینده تام‌الاختیار شهرداری مرکز استان

ماده ۳۰- در نظام پزشکی‌های سایر شهرستان‌های استان، ترکیب کمیته به شرح زیر خواهد بود:

۱) رئیس نظام پزشکی شهرستان به عنوان رئیس کمیته تبلیغات شهرستان

۲) دادستان انتظامی شهرستان

۳) کارشناس صدور پروانه‌ها به عنوان دبیر

۴) مدیر شبکه بهداشت و درمان شهرستان یا نماینده تام‌الاختیار وی

۵) رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی

۶) دو نفر از اعضای هیأت مدیره به انتخاب هیأت مدیره (یک نفر به عنوان نماینده پزشکان، دندانپزشکان و داروسازان و یک نفر به عنوان نماینده گروه‌های پروانه دار گروه‌های مندرج در ماده ۱۱

فصل چهارم قانون سازمان نظام پزشکی)

۷) نماینده تام‌الاختیار شهرداری

۸) نماینده اداره تعزیرات حکومتی

تبصره: روسای هر یک از کمیته‌ها می‌توانند حسب مورد از نمایندگان ارگان‌ها و دستگاه‌های ذیربط جهت شرکت در کمیته بدون حق رأی دعوت بعمل آورند.

ماده ۳۱- کلیه متخلفان از این دستورالعمل اعم از متقاضیان تبلیغات (موضوع ماده ۱ و ۲ این دستورالعمل)، رسانه‌ها و سایر جایگاه‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغاتی و سایر نهادها و دستگاه‌های غیردولتی و خصوصی با شکایت سازمان نظام پزشکی در مراجع قضایی و انتظامی تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

تبصره: تخلفات تبلیغاتی اعضای جامعه پزشکی در هیأت‌های انتظامی سازمان نظام پزشکی و در صورت نیاز در مراجع قضایی مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۲- از زمان ابلاغ این دستورالعمل کلیه آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های قبلی مغایر با این دستورالعمل ملغی می‌گردد.

این دستورالعمل مشتمل بر ۳۲ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ ۹۷/۷/۲۵ توسط شورایی عالی سازمان نظام پزشکی به تصویب

رسید. ۱۳۹۷/۷/۲۵

ارگان‌ها و نهادهای رسمی استانی و رسیدگی به موارد اعتراض به صدور مجوز تبلیغات توسط شهرستانها و نیز ارایه پیشنهادات به کمیته مرکزی تبلیغات تشکیل دهند:

۱) رئیس یا نایب رئیس شورای هماهنگی نظام پزشکی استان به عنوان رئیس کمیته

۲) معاون فنی و نظارت مرکز استان به عنوان دبیر کمیته

۳) دو نفر از اعضای هیأت مدیره نظام پزشکی مرکز استان

۴) رئیس هیأت تجدیدنظر انتظامی استان

۵) رئیس دانشگاه علوم پزشکی مرکز استان یا نماینده تام‌الاختیار وی

۶) مدیر کل اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان یا نماینده تام‌الاختیار وی

۷) مدیر کل یا نماینده تام‌الاختیار صدا و سیما مرکز استان

۸) نماینده تام‌الاختیار شهرداری مرکز استان

تبصره: بر حسب نیاز در رابطه با پرونده تبلیغات شهرستان‌های استان رئیس نظام پزشکی شهرستان دعوت خواهد شد.

ماده ۲۸- وظایف و اختیارات کمیته تبلیغات استانی به شرح ذیل می‌باشد:

۱) نظارت بر اجرای مطلوب دستورالعمل تبلیغات در سطح استان

۲) بررسی ملاحظات بومی، منطقه‌ای، جغرافیایی، فرهنگی در سطح استان و انعکاس پیشنهادات مربوط به کمیته مرکزی تبلیغات نظام پزشکی کل

۳) بررسی و اتخاذ تصمیم در رابطه با مواردی که متقاضی به متن مندرجات، عدم صدور یا تأخیر در صدور مجوز تبلیغات در شهرستان‌های استان مربوطه معترض می‌باشد.

۴) هماهنگی با سایر ارگان‌ها و نهادهای رسمی استانی

ماده ۲۹- به منظور بررسی درخواست و صدور مجوز تبلیغات در نظام پزشکی‌های مرکز استان، کمیته‌ای با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

۱) رئیس نظام پزشکی مرکز استان به عنوان رئیس کمیته

۲) معاون فنی و نظارت مرکز استان به عنوان دبیر کمیته

۳) دو نفر از اعضای هیأت مدیره به انتخاب هیأت مدیره (یک نفر به عنوان نماینده پزشکان، دندانپزشکان و داروسازان و یک نفر به عنوان نماینده گروه‌های پروانه دار مندرج در ماده ۱۲ فصل چهارم قانون

سازمان نظام پزشکی)

۴) معاون انتظامی نظام پزشکی مرکز استان

۵) رئیس دانشگاه علوم پزشکی یا نماینده تام‌الاختیار وی